

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean și al Asociației învățătorilor din județul Alba.

Apare odată pe săptămână.

Un număr 3 lei.

Director: MARIAN SASU.

Prim colaborator: TOMA COCIȘIU

COLABORATORI:

I. Aldea, I. Dobre, A. Duvlea, Eman. Muntean, A. Ocnean, P. Petringenar, I. Pittic, A. Popa, Gh. Spătăceanu, Elena Dr. Stoianovici, N. Borza, I. Raica, Gr. Ursu, T. Trifa, V. Zdrenghia.

ABONAMENT: 150 lei pe an pentru membrul corpului d'academic, iar pentru comitele școlare și partice. 180 lei. Redacția și Administrația la biroul Revizoratului școlar — Aiud.

Amânare

Am citit în ziare moțiunea votată de congresul învățătorilor basarabeni, care la punct. 2) sună așa: amânarea examenelor, menținerea drepturilor câștigate sub regimurile streine etc.

În această revistă a mai fost vorba despre examenele din Ardeal și atunci s'a emis părerea că refuzând examenele ne dăm nouă certificat slab că anume nu avem atâtea cunoștințe ca să ne putem prezenta și ieși cu fața curată dela un examen.

Iată acum pe frații basarabeni, cari ne imită, după credința noastră, în rău și sfiindu-se să ceară totală suprimare a examenelor, cum se cere aici la noi în Ardeal, ei cer doar amânarea lor.

N'am fost prezent la nici un examen de acest fel, nu-mi închipui însă că se va cere să conferențiezi despre teoria lui Einstein și despre a 4-a dimensiunea, ci să areji, că după teoria din școala normală și după practica de 3, 6, 12 ani, practică verificată de teorie și întors, la ce grad de dezvoltare ai ajuns pentruca meri-

tând mai mult să ajungi la mai mult, pentru că nu numai aceia cari scriu și fac oratorie pot să fie buni învățători.

Auzim, e drept, dela colegii din v. regat, că se fac nemai auzite protecții la aceste examene pentru favoriți și favorite. Acesta e punct negru ce aruncă umbră peste sistemul de selecționare al examenelor, însă aici e datoria „Asociației“ de a interveni în calitatea ei independentă, profesională, regnicolară. Asociațiile, azi, suprimând examenele suprimă și selecționarea, taie astfel din râvna membrilor săi.

Să înțeleagă „asociațiile“ din Ardeal și Basarabia că nu sunt pe drum drept, când suprimă examenele să propună alt sistem de selecționare, altfel pedrept cuvânt le putem spune că sunt însuflețite de o demagogie ieftină, care nu folosește celor harnici dintre noi.

Toma Cocișiu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Desvoltarea judecății.

Dacă am cerceta copilăria diferitelor ființe, am observa că dintre toate ființele de pe pământ omul are copilăria cea mai lungă. El e mai slab, mai puțin adaptat pentru viață. Încă din timpurile cele mai vechi s'au căutat mijloace, ca să-l pregătească pentru viață, cât mai bine. Și astfel s'a născut arta educației sau pedagogia. Scopul acestei științe este de-a desvolta până la maximum posibil toate puterile sufletești, adică de-a forma inteligența, care este complexul tuturor facultăților sufletești. Un om inteligent s'ar numi acela care posedă cât mai multe facultăți a căror desvoltare a ajuns culmea. Cazuri de aceste sunt însă rare; unii au memoria mai desvoltată, alții imaginația ori judecata. Poate cineva să aibă cât mai multe cunoștințe, dacă acele cunoștințe nu sunt clasate, ordonate și unificate nu servesc la nimic. Știm că cea mai mare parte din copii rămân numai cu cunoștințele ce le primesc în școala primară, deci trebuiesc predate în așa fel ca să poată folosi ceva din ele. Pentru ca să poată profita de ele trebuie să facem pe copil ca să înțeleagă, să pătrundă bine lucrurile, deprinzându-l cu vederi largi, obișnuindu-l ca să nu ia de bun tot ce aude, sau când primesc vreo idee nouă s'o analizeze întâi, s'o vadă cât valorează, adică să obișnuim pe copil să judece.

Judecata este actul prin care spiritul prinde și afirmă raporturile între idei sau între lucruri. În psihologie înseamnă unirea intenționată, vroită ori conștientă a două idei generale sau noțiuni, așa ca să iasă un înțeles relativ la amândouă, să se vadă legătura între ele.

S'aruncăm o scurtă privire asupra acestei facultății la copii. El foarte de timpuriu își manifestă aceste puteri, prin gesturi, exclamații acțiuni. La copil aceste manifestări se zic operații intelectuale, ceiace la omul matur se numește judecată. Actul judecării la copil la început e concret și intuitiv, afirmă raporturile dintre lucruri. Mai târziu e abstractă și comparativă care se formează după ce a avut lucrurile în față și constă în afirmarea unui raport între idei. Judecata cugetată ne arată existența ideilor în spirit, pe când cea spontană câștigă și elaborează ideile.

Judecata poate fi falsă sau adevărată, după cum se înșală sau nu în aprecierea unei idei sau a unui lucru. Mai alés copiii sunt supuși judecării false din cauza lipsei de răbdare, de pătrundere. Altă cauză, e că judecă mai mult cu inima. De ex. nu judecă cu aceiași claritate fapta rea a unui prieten, cum ar judeca-o a unui alt copil în cazul din urma judecă cu mai multă siguranță. Pentru a îndrepta copilul de pe această cale greșită, nu trebuie numai să-l contrazicem ci să-i explicăm de ce se înșală. Apoi să ne adresăm treptat mai mult inteligenței, însă să nu cerem prea multe sacrificii. Judecata copilului să desvoldă prin exercițiu continuu, cu o condiție însă să nu întreacă puterile sale. Vom căuta să ne folosim de stadiul desvoldării judecării când vine la școală, servindu-ne în acest caz de cazuri concrete din preajma lui, pentru ai da primele noțiuni de știință și apoi vom exercita ca s'aplice ideile generale la cazuri particulare.

În școală găsim prilej de-a exercita judecata aproape la fiecare materie, făcând învățământul atrăgător, interesant, activ pentru a pune în activitate spiritul copilului. Prin întrebări meșteșugit puse, învățătorul poate ține mintea copilului în continuă activitate, mereu încordată, putem exercita judecata atât în timpul explicației cât și în timpul ascultării, întărindu-i-o și disciplinându-i-o. Se poate întâmpla cu toate aceste condiții ca copilul să nu găsească raportul dorit, fie din cauza lipsei de inteligență destul de ageră fie din cauza neatenției, atunci îl vom ajuta noi, ca să-și formeze judecata cu ajutorul ideilor intermediare cu ajutorul cărora să i se scoată în relief raportul nepriceput. Dacă copilul greșește noi nu trebuie să-l muștrăm nici să-l înfricoșăm ci să-l încurajăm, îndreptându-l.

Obstacolul cel mai mare a desvoldării judecării e mecanizarea învățământului, spunând papagalicește toată lecția, pare c'ar fi o poezie. În acest caz noi știm că să desvoldă memoria în dauna facultății celei mai de seamă. Acest fel de cunoștințe

nu folosesc la nimic, deci învățământul mecanic, pasiv trebuie înlăturat, primind a discuta cât mai mult lecțiile. Nu trebuie însă să facem exces de această metodă, răspunzând la toate curiozitățile lor, pentru că noi nu să formăm copiii flecari.

Putem exercita judecata copilului mai ales la aritmetică și gramatică, nelăsând de-a repeta copilul formule sau reguli reci ci să le aplicăm cât mai mult posibil, făcându-i să-și dea seama la tot pasul de ce face așa fel sau într' altul, nelăsând răspunsurile controlate. Așa de ex. într'o problemă noi nu trebuie să ne mulțumim numai cu răspunsul că aici trebuie să facem înmulțire, ci să analizăm întâiu problema. Ei dacă nu ghicesc răspunsul îți înșiră cele patru operații până ce nimerește. Aceasta însă n'ar mai fi metodic, nu s'ar mai exercita judecata, chiar la materiile unde o putem exercita mai bine. La citire i-o dezvoltăm punând să judece diferitele fapte sau întâmplări. Până și la istorie unde ni s'ar părea că judecata nu are ce căuta, totuși și aici avem prilejul punând întrebări: care-a fost cauza luptei cutare sau dacă s'a procedat bine sau rău sau cum ar fi trebuit să facă. Apoi la Geografie căutând a explica felul producțiilor după felul pământului, ocupația locuitorilor după regiune. Chiar și la jocul gimnastic punem într'o măsură mai mică judecata copilului, căutând mijlocul mai simplu pentru a câștiga o partidă.

Pentru a putea copiii judeca le trebuie liniște deplină și atenție, deaceia învățătorul va îndruma atenția copilului, asupra aceia ce avem de spus. Pentru formarea judecății cel mai bun mijloc e observarea directă a oamenilor sau a lucrurilor. Numai instrucția din cărți nu-i destulă; dar neținând seamă și de ceia ce s'a scris, copilul ar avea un spirit prea strâmt, prea sărac. Să se lase posibilitatea copiilor de-a critica ei singuri, învățătorul ne intervenind decât pentru a îndrepta greșelile.

Să cultivăm inteligența copilului în toate direcțiilor posibile în marginea percepției lor. Să dezvoltăm și inteligența copilului atât partea teoretică cât și cea practică. Educația intelectuală va pregăti și va ajuta în felul acesta dezvoltarea sentimentelor morale.

Maria Varga

Învățătoare - Uioara.

Pe marginea unui raport.

Învățătorii din județul Arad, adunați în conferință, trimit ziarului „Cuyântul” un raport despre cele discutate și din care noi desprindem plângerea lor, că în munca pentru ridicarea popoului au făcut apel la intelectualii români, cari însă n'au răspuns

cu contribuția lor și au tratat opera mare a culturii poporului, cu un indiferentism inexplicabil.

Nu este caz izolat procedarea intelectualilor din jud. Arad, așa e și la noi și aiurea. Ce s'a ales de ofensiva culturală preconizată în mesagiul de deschidere a corpurilor legiuitoare? Nu vedem ceva să ne îndreptățescă să ne rostim că s'a îmbrățișat chestiunea cu căldura cuvenită unei opere atât de importantă.

Învățătorii și-au sumes mânecele, s'au apucat de muncă nouă în vechiul lor ogor de strădanii, care dă prea puțină răsplătire și satisfacție a muncii indeplinite. S'au înșelat în așteptări și s'au găsit din nou singuri, cu toate că e recunoscut, că e o problemă atât de vastă, aceea a culturii poporului și umerii lor prea slabi să se razime totul pe corpul didactic primar.

A, tu intelectual român, preot, profesor, avocat, agronom contabil ce vei fi, te-am chemat la munca cea rodnică, și ai răspuns printr'o simptomatică tăcere, în schimb faci politică, bagi zizanie în popor, te etalezi unde nu-ți șade bine și lași poporul fără să-i ridici moralul, fără să-i dai sfere de gândiri, te vom arăta cu degetul. Iată păcatul tău!

Carpatin.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Cărți bune și ieftine

Intr'un număr din anul trecut al Revistei noastre arătasem cum se poate face răspândirea cărții prin intermediul învățătorului. Negustoria de cărți pe care o poate face fiecare dascăl în satul său nu este o himeră. Cine ar putea spune că sătenii noștri nu cumpără și n'ar cumpără cărți. Priviți iconarii dela Nicula, cari poartă cărticelele cu ei — scumpe și proaste cum sunt — dar totuși se vând. Oare de ce n'am înlocui noi aceste „epistolii” și „visuri” ale Maicii Domnului cu niște „pagini alese” sau „cunoștințe — folositoare” — cărți cu mult mai ieftine și *folositoare*?

Iată un sat în care școala și cartea sunt desconsiderate. Pentru încercare nu pot să iau decât câteva broșurici ieftine și câteva călindare; să fi fost vre-o douăzeci de toate. Nu numai că le-am vândut pe toate dar a trebuit să mai aduc. Căci nu-mi pot închipui sat, care să nu aibă printre fruntașii săi măcar 3—4 cititori. De altă parte sunt sigur că aceste cărți nu ajungeau în mâna sătenilor mei de nu le ridicam dela librărie.

În *Lamura* de pe Octomvrie 1917, cineva propunea ca în ședința fiecărui cerc cultural un învățător să facă apologia cărții citind și apoi distribuindu-le sătenilor (pentru bani, sau dacă

cercul are un fond chiar gratuit). E tocmai ceea ce face d. Em. Munteanu în cercul Aiudul de Sus. Astfel în Com. Cacova ar mai fi trebuit încă multe cărți pentru a satisface toate cererile. Mai interesant e faptul că sătenii cereau cărți de specialitate (pomărit, legumărit) cu toate că unii spun că pentru a desvolta gustul cetitului sunt proprii numai cele literare de basme.

Aducem apoi la cunoștința celor interesați că „*Fundația Cull. Principele Carol*” trimite oricui gratuit la cerere „catalogul general al bibliotecilor populare” și procură oricui cărți din acest catalog, cu rabatul de 10%, fără spese de drum, Fundația fiind scutită de porto. Scrieți o cartă poștală, — aflați aici cărți de orice categorie.

Ger. Leul.
inv.

De-ale Cercului Cultural Învățătoresc.

Cercurile învățărești în felul lor de a fi sunt niște întruniri de o deosebită valoare educativă în deosebi pentru părinții cu copii de școală, căci acești părinți văzându-și odraslele producându-se fie cu declamări, cântări corale, fie ca mici actori în piesele teatrale, ori dansatori, se duc acasă pe deplin mulțumiți în sufletele lor că nu înzădar iau trimis la școală. Nu mai puțin rămâne mulțumit și învățătorul care-și uită de munca s'a extrașcolară vecinică nerăsplătită, când nu e înzădar pierdută și când l'a înțeles mulțimea pe deplin.

Dar poporul nostru profită moralmente pe lângă frumoasele cântări, dialoguri și de câte o conferință ținută de învățătorii noștri.

Atfel a profitat și la cercul cultural din Zlatna ținută în 26 Februarie de conferința d-lui Dragomir Buzatu învățător ambulant în Valea Dosului intitulată „*Domnia Regelui Ferdinand I.*”

Deși aceasta conferință a durat o oră, totuși publicul a ascultat cu cea mai încordată atențiune, fiind-că dl Buzatu în felul lui de a espune în legătură cu subiectul conferinței, motivele ce au determinat diferitele state apropiate și depărtate de a intra în vârtejul războiului mondial, călcarea pe conștiință a viteazului căpitan dea intra în războiu alături de antanta contra fraților Lui de un sânge, pe urmă frumosul desnodământ al războiului pentru toate popoarele subjugate și în deosebi pentru Români bun înțeles, pe lângă grozavele sacrificii pe cari le au avut.

În tot decursul conferinței a avut tonul extrem de emoționant — prin ce a ținut publicul, — care nu mai încăpea în sala de cinematograf a școlii de arte și meserii archiplină nici pe coridoare — în tot timpul într'o încordare de admirat. Tânărul învățător a fost răsplătit prin viile aplauze ale publicului.

Învățătorii din circumscripție cu o mică excepție sau prezentat atât la serviciul divin, unde n'a lipsit nici corul școlar condus de subsemnatul, cât și la prelegerea practică din instr. civică „Bugetul țării” ținută cu elevii clasei VII. de învățătorul R. Omiciu și declarată de succasă.

După prelegerea practică a urmat masa comună în locul școliei, unde într'o atmosferă plăcută veselă și cordială a trecut repede timpul.

Tot așa de apreciat a fost, la Conferința publică de după masă și zelul depus de tinărul învățător, R. Omiciu în instruirea Corului școlar și a adulților (Corul societății Sf. Gheorghe), care prin cântările naționale și lumești frumos armonizate, a delectat, publicul deosebit de plăcut.

Apoi zelul doamnelor, Vict. Popescu, Olimpia David și Marg. Scrobete de a instrua piesa teatrală „Lăsatul secului”, dansuri dialoguri, monologuri foarte la loc nimerite, nu a fost mai puțin apreciat.

Numai cu astfel de prilej să poate vedea cât are să lucreze învățătorul, caruia de fapt partea de muncă i-sa distribuit cu vârf și îndesat — pe când partea de răsplată materială lasă mult de datorit.

Zlatna la 2 Martie 1928.

Petru Petriștea.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Partea oficială.

Toate ordinile și circularele, ce se vor publica în partea aceasta a revistei, vor trebui să fie imediat înregistrate și executate conștientios de către cei vizați.

No. 841—1928

Obiect: *Purtarea contabilității comitetelor școlare.*

Către Comitetele școlaelor primare de stat din județ

Am dispus în repezite rânduri, ca comitetele școlare să se provadă cu registrele necesare. Cu regret am constatat însă, că multe comitete nici astăzi n'au satisfăcut în *întregime* acestor dispozițiuni. În consecință ne vedem din nou constrânși ca să îndrumăm strict comitetele a se proveeda cu următoarele registre. 1. Registrul pentru ședințele comitetului. 2. Registrul chitanțier. 3. Registrul bonier. 4. Registrul de partizi. 5 Jurnal de cossă.

În scopul evitării tuturor neregulelor, ce obvin în conducerea contabilității comitetelor școlare în județul nostru, aflăm de necesar a dispune următoarele:

1. Toate registrele de contabilitate, se semnează de președinte, secretar, casier și se provadă cu sigilul comitetului școlar.

2. Toate ordinele de intrare și de plată, au să fie însoțite de acte justificative timbrate legal și subscrise de cei îndreptățiți.

3. In jurnalul dn cassă și ordinul de plată, venitele și cheltuelile se reportează de pe o față pe alta.

4. Intre jurnalul de cassă, ordinul de plată și registrul de partizi, trebuie să fie legătură, trecându-se numărul ordinului de incassare, sau plată, articolul și poziția din registrul de partizi, iar in acesta se va trece poziția in jurnalul de cassă, numărul ord. de incassare sau plată și la locul său numărul ordinului comitetului școlar județan, prin care s'a aprobat deschiderea creditului suplentar.

5. In registrul de partizi, — pe care il poartă secretarul comit. școlar — fiecare incassare, respective plată, se va trece numai la art. său destinat.

6. Se va face incheerea fiecărui articol, iar la cheltueli se va completa și coloana „drepturi constatate, rămășițe de plată, credite anulate”, intrucât suma achitată și rămășițe de plată, resp. credite anulate, trebuie să dea „alocația bugetară”. Tot asemenea și la venite.

7. Pentru fiecare art. dela venite sau cheltueli, se vor forma dosare cu actele justificative in conformitate cu instrucțiile.

8. Conturile de gestiune se fac in 2 exemplare, semnate, pe lângă cei din pt. 1. de bărbați de incredere aleși de adunarea generală, accludând bugetul anului respectiv, jurnalul de cassă, registrul de partizi ordinul de plată (bonul) chitanțierul și procesele verbale ale comitetului școlar și adunării generale-in câte 2 exemplare, — prin³ cari s'a aprobat Contul de gestiune.

In legătură cu gestiunea anului espiat, se va inainta spre aprobarea și bugetul anului următor.

9. Unde bugetul permite, se va bugeta și prețul pușculiței „Tir optic portativ” de Colonel Ionescu Morel, Sibiu.

Costul ei este 4300 lei plus porto. Se poate achita și in rate.

10. Comitetele școlare sunt strict indatorate a inainta gestiunea anului trecut precum și bugetul anului viitor cel mai târziu până la finea lunei Martie.

De executare acestor dispozițiuni facem răspunzători pe domnii învățători secretari ai comitetelor școlare, căroro le punem serios in vedere, că dacă nu vor satisface intru toate acestor dispozițiuni, le vom reținea chitanțele.

Domnii subrevizori de control au fost invitați special ca să stea in ajutorul comitetelor școlare, dându-le instrucțiunile necesare in tot ceace privește bunul mers al comitetului. De altfel in broșura „*Pentru avântul școlii primare*” se pot afla toate explicațiunile necesare pentru purtarea corectă a contabilității comitetului școlar.

Revizor. M. Sasu.